

Den nye hvidvasklov
Fondsmæglerforeningen
15. maj 2017

Tobias Thygesen & Jette Kristiansen

*Kontor for Governance, Hvidvaskforebyggelse og
Betalingstjenester*

Emner

- Hvad skal finansielle virksomheder være særligt opmærksomme på med ny lov?
  - Fondsmæglere - kort
  - Forslag om ændring af 4. hvidvaskdirektiv
  - Andre kommende tiltag fra lovgivers side
  - FATF evaluering
-

Hvidvaskreglernes formål

- Som samfund har vi behov for at sikre, at penge, som stammer fra kriminalitet, er vanskelige at komme af med
  - Finansielle virksomheder spiller en særlig rolle
  - Hvis først "sorte penge" indgår i det finansielle system, er de svære at spore men lette at flytte
  - Forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering er et prioriteret politisk område
-

Berettiget tillid

Borgere og virksomheder skal med berettiget tillid kunne træffe finansielle valg i bevidstheden om, at det finansielle tilsyn varetager deres interesser.

Højtprofilerede sager

- Panama Papers
    - Omfattende skatteunddragelse via panamansk advokatfirma Mossack Fonseca
    - Enkelte danske banker involveret
    - Undersøgelse og rapport fra Finanstilsynet
  - Valutavekslingsvirksomheder og bankers levering af 500 euro sedler
    - Tv-udsendelse afslørede store mangler i valutavekslingsvirksomheders overholdelse af hvidvaskloven.
    - Manglende identifikation af kunder
    - Finanstilsynet overtager området til juli og reglerne for lovlig virksomhed skærpes.
  - Moldova
    - Omfattende hvidvask af penge fra Rusland via banker i Moldova og andre lande
    - Danske Banks filial i Estland og Nordea Bank Danmark involveret i sagen
-

Ny hvidvasklov - baggrund

- 4. hvidvaskdirektiv fra 20. maj 2015
  - Bygger bl.a. på Financial Action Task Force (FATF)'s anbefalinger fra 2012
    - FATF er en mellemstatslig organisation nedsat af G7-landene i 1989, dækker ca. 190 jurisdiktioner
    - Har til formål at fastsætte globale standarder til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering
  - Lovforslag fremsat 13. oktober 2016 (L 41)
  - Ikrafttræden 26. juni 2017
  - Meget politisk lovforslag – 2. behandling udskudt
    - Påvirker ikke ikrafttræden
-

Hvidvaskreglernes formål

- Kundekendskabsprocedurer
  - Overvågning
  - Underretning til Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK)
  - Til sammen udgør dette det fælles værn mod hvidvask og terrorfinansiering.
-

Væsentligste forandringer i forhold til i dag

- Fra regelbaseret til risikobaseret tilgang både for virksomheder og for myndigheder
    - Ikke flere ressourcer men prioritering af ressourcer
    - Størstedelen af nye byrder vurderes at være omstillingsomkostninger
    - Risikobaseret tilgang kræver, at der udarbejdes en risikovurdering
  - Fra legitimering til kundekendskabsprocedurer
    - Meget mere fokus på forpligtigelserne efter oprettelsen af kundeforholdet
  - Indenlandske ”politiske eksponerede personer” bliver omfattet af reglerne
-

Definitionen af hvidvask

- Det tydeliggøres, at skatteunddragelse er omfattet af definitionen
- Der er ikke tale om en materiel ændring af gældende ret
- Loven indeholder ikke en selvstændig handlepligt vedrørende socialt bedrageri. Udløsende faktor er mistænkelig adfærd

”Hvidvask er at sikre udbytte fra en strafbar handling. Der kan være tale om penge eller andre værdier, som stammer fra handel med narko, menneskesmugling, våbensmugling, røveri, eller penge som er opnået gennem f.eks. underslæb, skatteunddragelse, bedrageri, korrupsion eller insiderhandel.”

Kilde: <http://www.anklagemyndigheden.dk/Sider/hvidvask.aspx>

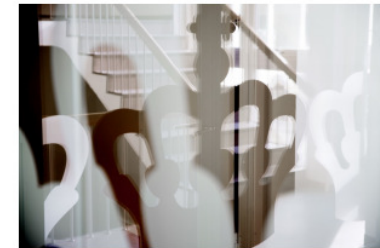

Risikovurdering - myndigheder

- Supranational (SNR) – EU Kommissionen
- Nationale risikovurderinger (NRA)
  - Hvidvask (Hvidvasksekretariatet i SØIK)
  - Terrorfinansiering (PET)
- Kompetente myndigheder
  - Også i andre lande
- Internationale organisationer
  - FATF
  - Transparency International

Hvidvask i Danmark

Den nationale risikovurdering 2015

Bilag - risikofaktorer

Begrænset risiko	Øget risiko
<p>Kunderisikofaktorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Børsnoterede selskaber b) Offentlige forvaltninger	<p>Kunderisikofaktorer</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kontantbaserede virksomheder b) Selskabets ejerstruktur virker usædvanlig
<p>Risikofaktorer i forbindelse med produkter, tjenesteydelser, transaktioner eller leveringskanaler</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Livforsikringer, hvor årlig præmie er lav b) arbejdsmarkedspensionsordninger	<p>Risikofaktorer i forbindelse med produkter, tjenesteydelser, transaktioner eller leveringskanaler</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Private banking b) Nye produkter og nye forretningsprocedurer eller brug af ny teknologi
<p>Geografiske risikofaktorer</p> <ul style="list-style-type: none"> a) EU-medlemsstater	<p>Geografiske risikofaktorer</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Lande med et betydeligt omfang af korrupsion, er genstand for sanktioner, huser kendte terrororganisationer

Risikovurdering – identificering af risici

- Virksomheder og personer omfattet af hvidvaskloven skal udarbejde risikovurdering af forretningsmodel
- En risikovurdering indeholder:
  - Kilder: SRA, NRA, FATF, medier, egne erfaringer mv.
  - Risikofaktorer
    - Kunder
    - Produkter
    - Leveringskanaler
    - Geografiske forhold
- Vurdering (vægtning) af risici
  - Kan være andet end lav, medium, høj

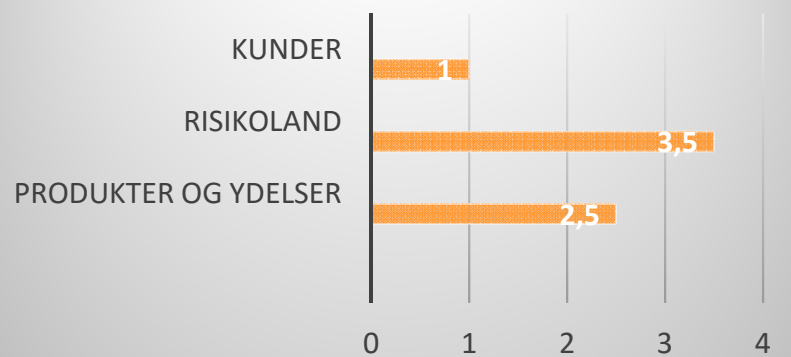
Behøver ikke komme frem til noget samlet resultat. Formål er alene at identificere og vægte.

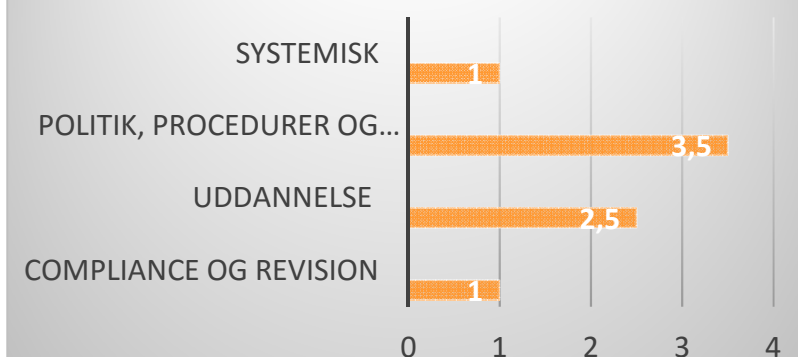
Eksempel på risikoscorening

- Risikoscorening iboende risiko
  - Landerisiko
  - Kunderisiko
  - Produktrisiko
  - Distributionskanalrisiko
  - Tredjepartsrisiko
- Risikoscorening omgivelser
  - National risikovurdering
  - Politikker og procedurer
  - Uddannelse mv.

Vægtet score pr. kategori

Vægtet score pr. kategori

Kundekendskabsproceduren

Legitimationsprocedure

Fokus: Legitimering

Kundekendskabsprocedure

Fokus: Hvem er kunden?

Hvad vil kunden?

Hvorfor handler kunden sådanne?

Kundekendskabsprocedurer – indhold

- Formålet er ikke at indsamle oplysninger fra kunderne
  - Derimod behov for at forholde sig nøgternt til sine kunder gennem hele kundeforholdet for at kunne forstå deres handlemønstre
  - Store muligheder for bedre kommunikation fra virksomhed til kunde
    - Indhente kundens identitetsoplysninger
    - Kontrol af kundens identitetsoplysninger
    - Oplysninger om kundens forretnings- og risikoprofil
    - Overvågning af kunden
  - Formålet er, at virksomheder bliver i stand til at reagere på mistænkelig adfærd
-

Kundens risikoprofil

Etableringen af kundeforholdet

1. Indledende risikovurdering
    1. Afdækning af risikofaktorer herunder bilag 2 og 3 til loven
    2. Inddrag forretningsfaktorer som formål/omfang/regelmæssighed/varighed
  2. Gennemfør kundekendskabsproceduren
  3. Endelig risikovurdering
-

I kundeforholdet

1. "Ny/opdaterede" kundekendskabsprocedurer
    1. § 10 - Ændringer, passende tidspunkter mv.
  2. Ny risikovurdering – Nye procedurer
-

Kundekendingsprocedurer

- I nuværende lov er visse lavrisikoområder helt undtaget fra kravene om kundekendingskab
  - I 4. hvidvaskdirektiv er dette ændret til krav om kundekendingskab altid men ud fra risikovurdering – behandle kunderne efter deres risikoprofil
-

Kundekendskabsprocedurer - lempede krav

- Ingen lovfastsatte situationer. Skal konstateres, at kunden udgør begrænset risiko, inden kundekendskabsprocedurerne gennemføres
  - Lempede procedurer er ikke en undtagelse til kundekendskabskravene, men en mulighed for at justere, tilrettelægge procedurer ud fra en risikovurdering
  - Lempede procedurer kan være:
    - Tidspunkt
    - Dokumentation
    - Antage formål og omfang
    - Opdatering
    - Overvågning (kan aldrig undlades)
-

Kundekendskabsprocedurer - skærpede krav

- Skal gennemføres ved øget risiko
  - Skærpede procedurer kan være
    - Kontrollere oplysninger ved flere uafhængige kilder
    - Indhente yderligere informationer til at vurdere kundeforholdet
    - Formål og omfang
    - Øget overvågning
  - Lovfastsat ved højriskojurisdiktioner, PEP og korrespondentbankforbindelser med tredjelande
-

Politisk eksponerede personer

- "Politisk eksponerede personer" (PEP) er personer, der er i risiko for at blive udsat for korrupsion
  - Direktivbestemt krav om at følge disse personer tættere, end hvad deres ageren i sig selv tilsiger
  - PEP'ere er altid defineret som højrisiko – derfor skærpede krav til kundekendskabet
  - Etablering og videreførelse af en forretningsforbindelse med PEP kræver godkendelse af den hvidvaskansvarlige (§ 7, stk. 2)
-

Politisk eksponerede personer, fortsat

- Førhen kun udenlandske PEP'ere – nu også indenlandske:
    - Regeringen
    - Folketingspolitikere
    - Medlem af politisk partis styrende organ
    - Højesteretsdommere
    - Nationalbankens ledelse
    - Ambassadører
    - Medlem af statsejet virksomheds ledelse
    - Medlem af international organisations ledelse
  - Dertil kommer PEP'ernes nærtstående og nære samarbejdspartnere.
    - Nærtstående: Ægtefæller, forældre og børn (og deres partnere)
    - Nær samarbejdspartner: Reelle ejere og lignende
  - Personer med højtstående stillinger i kommuner og regioner er ikke omfattet.
  - Kommunale forsyningsvirksomheder er ej heller.
-

Opsigelse af kundeforhold

---

§ 14 – Giver i begrænset omfang mulighed for at opsig

§ 15 – Når § 14 ikke er mulig - begrænse risikoen

Krav om hvidvaskansvarlig

- Lovforslaget stiller krav om en hvidvaskansvarlig, jf. § 7, stk. 2
  - Der er tale om en driftsopgave, der flyttes fra den daglige ledelse til den hvidvaskansvarlige
  - Med lovforslaget får den hvidvaskansvarlige til opgave at træffe beslutninger om godkendelse af politikker, kundeforhold vedr. PEP'ere, etablering af korrespondentbankforbindelser mv.
  - I dag har den hvidvaskansvarlige til opgave at sikre, at virksomheden overholder loven, jf. § 25, stk. 2, mens fx etablering af korrespondentbankforbindelser skal godkendes af daglige ledelse
-

Krav om hvidvaskansvarlig, fortsat...

- Fortsat krav om at compliancefunktionen også kontrollerer og vurderer effektiviteten af hvidvaskforanstaltningerne, jf. § 8, stk. 3
  - Ud fra en proportionalitetsvurdering kan det i små virksomheder være den samme, der er complianceansvarlig og hvidvaskansvarlig
  - Dog væsentligt at skelne mellem drift og compliance
-

Fondsmæglere

- Private Banking <> depotbank
  - Hvilket risikoniveau har branchen?
  - Udenlandske/indenlandske kunder
  - Distancekunder
  - (Markedsmisbrug)

  - Hav processer og politikker!
  - Off-the-shelf er fint – men tænk over hvordan I bruger det
  - Kan man kende sin kunde for godt?
  - Man kan ikke "outsource" hvidvask-ansvaret!

  - Vigtigst af alt: giv ikke Tilsynet skylden – og tænk over kunderejsen!
-

Forslag om ændring til 4. hvidvaskdirektiv

- Ændringsforslag fremsat 5. juli sidste år blandt andet på baggrund af terrorangreb i Paris.
  - Væsentligste forslag om ændring:
    - Virtuelle valutaer omfattet af hvidvaskreglerne
    - Samkøring af registre om reelle ejere
    - Nationalt register om indehavere af bankkonti
    - Styrket samarbejde mellem nationale myndigheder
-

Øvrige tiltag fra lovgivers side

- Ny vejledning til hvidvaskloven
  - Ambitionen er at gøre den mere operationel end den nuværende
    - Vi modtager gerne spørgsmål og ”industri-specifikke” udfordringer
  - Kommer i etaper – vi er i gang
  - Indspark fra jer?

  - Orientering til indenlandske PEP’ere om deres nye status

  - Tilsynet med valutavekslingsvirksomheder foreslås flyttet fra Erhvervsstyrelsen til Finanstilsynet
  - Samtidig skærpes kravene fra registrering til tilladelse
-

FATF Evaluering

- Igangværende evaluering af Danmarks overholdelse og effektivitet af FATF's anbefalinger vedr. bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme
  - En meget ressource-tung proces
  - Involverer en lang række myndigheders lovgivning og indsats på området
  - "On-site" i november 2016
  - Rapporten for Danmark offentliggøres i august 2017
-

Brug af ny teknologi – tanker på hvidvaskområdet

Spørgsmål?